

Arnout van Kempen

De NBA moet de functie van 'openbaar aanklager bij de Accountantskamer' serieus inrichten, wat Arnout van Kempen betreft.

DISCUSSIE | Column | 08 oktober 2020

De openbaar aanklager in het tuchtrecht

Op 12 oktober 2010 kon ik u met grote blijheid vertellen dat het NIVRA (rechtsvoorganger van de NBA) eindelijk haar beleid met betrekking tot tuchtklachten had aangepast. Voortaan zou het NIVRA niet meer naar de tuchtrechter stappen als het toch geen zin meer had, nee, het NIVRA kende zichzelf een soort "openbaar aanklager"-rol toe. Wat ik toen al vermoedde herhaal ik graag nog eens: als het accountantsberoep zelf goede kwaliteitsnormen zou hebben gehad, zelf via kwaliteitstoetsing daar op had toegezien en zelf een soort openbaar aanklager in het leven had geroepen, dan was de hele Wta nooit nodig geweest. Ik voeg daar nu aan toe: dan was de AFM niet in beeld gekomen en hadden we geen 53 maatregelen, MCA, CTA, Kwartiermakers etc. nodig gehad. Zelfs ondanks de verfoeilijke controleplicht zou het beroep met het genoemde drieluik haar goede naam hebben kunnen behouden. Helaas is het beroep nooit verder gekomen dan te vage normen (bedenk dat de COS onder druk van toezichhouders tot stand is gekomen), zwak collegiaal toezicht en een beleidsregel die in de praktijk totaal niet serieus vorm krijgt.

Op 19 maart 2012 wees ik er op dat de heer Mock RA al een tijd pleitte voor een openbaar aanklager voor het accountantsberoep en hoe dat mooi aansloot bij mijn denken over de klagende rol van de beroepsorganisatie. Ik constateerde dat het er maar niet van kwam. Mijn inschatting toen was dat dat kan komen door verzet vanuit de kantoren of door een gebrek aan onderzoeksmogelijkheden. Dat het wel degelijk zinvol zou zijn, en volledig in overeenstemming met de wensen van de wetgever, heb ik ook bepleit. Daar is verder niets mee gedaan, en nu, acht jaar later, kan ik helaas constateren dat de discussie volledig van tafel is.

Op 14 augustus 2020 deed Lex van Almelo verslag van een tuchtzaak waar nut en noodzaak van een openbaar aanklager, of van enige activiteit van de NBA op dit vlak, weer eens fraai werd geïllustreerd. Door een klacht tegen accountant A werd duidelijk dat accountant B wellicht een verslag zonder deugdelijke grondslag had opgesteld. Maar de klager tegen A had er geen civiel belang bij accountant B aan te spreken, dus van een relevante klacht is het nooit gekomen. Het tuchtrecht, dat zou moeten gaan over het "beteugelen van misslagen in het beroep", over leren uit gemaakte fouten ook, gaat in de praktijk om een gek mengsel van strafrecht en civiel recht. De civiele belangen van klagers zijn absoluut leidend en het resultaat van een zaak is vooral punitief gericht.

Naar aanleiding van deze kwestie plaatste ik een stukje op LinkedIn en riep daarin onder andere Hanzo van Beuzekom van de AFM en Marlies de Vries als Kwartiermaker op ook hun visie te geven. Zij reageerden terughoudend, kennelijk niet goed op de hoogte van de discussies uit 2010 en vooral 2012. Maar niet afwijzend en daar put ik enige hoop uit.

Ten slotte put ik hoop uit de opinie van Marcel Pheijffer van 19 augustus 2020 waarin het accountantsberoep met dat van juristen wordt vergeleken en een oproep wordt gedaan tot fundamentele discussies binnen het accountantsberoep. Geïnspireerd door zowel Marcel als Lex, in de verwachting dat AFM en Kwartiermakers minstens interesse hebben, roep ik opnieuw op:

NBA, luister naar de wens van de wetgever en maak gebruik van de specifieke rol die de NBA in de wet heeft als buitengewoon klager bij de Accountantskamer, zet de beleidslijn uit 2010 na tien jaar eens om van een papieren tijger naar een echte tijger en richt de functie van "openbaar aanklager bij de Accountantskamer" serieus in. Geef een budget om onderzoek te doen en versterk het accountantsberoep door het tuchtrecht los te rukken uit de handen van klagers die slechts uit eigenbelang klagen. Geen zoveelste set generieke maatregelen voor alle accountants, maar met chirurgische precisie ingrijpen bij individuele accountants als dat nodig is.

Het zal meer doen voor het vertrouwen in deze al zo lang geplaagde beroepsgroep dan weer een partij zelfkastijding en weer een berg generieke maatregelen die samen de boodschap de maatschappij in sturen dat accountants er weer of nog steeds niks van bakken. Het beroep heeft alle reden om vanuit zelfvertrouwen te communiceren. Goede normen, goed toezicht en goed individueel ingrijpen als daar aanleiding voor bestaat vormen de basis.

Arnout van Kempen is werkzaam als adviseur voor accountants en advocaten met specifieke aandacht voor compliance-vraagstukken, kwaliteitsbeheersing, ethiek, tucht en legal support.

GERELATEERD

MAGAZINE | 11 september 2020

Contactloos

In ieder nummer van Accountant kijkt juridisch journalist Lex van Almelo, ter lering en vermaak, terug op een opmerkelijke tuchtzaak. Kijk voor tuchtrechtsamenvattingen... →

NIEUWS | 16 juli 2020

Nieuwe editie 'Rode vlaggen' over frauderisico's beschikbaar

De nieuwe editie van de Accountant.nl-publicatie 'Rode vlaggen: frauderisico's ontdekken en melden' is nu beschikbaar. De inhoud is gebaseerd op rechtspraak over... →

MAGAZINE | 10 juli 2020

Hoed u voor de fiscale cowboy!

In ieder nummer van Accountant kijkt juridisch journalist Lex van Almelo, ter lering en vermaak, terug op een opmerkelijke tuchtzaak. Kijk voor tuchtrechtsamenvattingen... →

NIEUWS | 24 juni 2020

Nieuwe editie 'Rode vlaggen' over frauderisico's

In juli verschijnt de nieuwe editie van de publicatie 'Rode vlaggen: frauderisico's ontdekken en melden'. De inhoud is gebaseerd op rechtspraak over gevallen van... →

MAGAZINE | 07 mei 2020

Ondermijning: bezoek van een 'vriend'

In ieder nummer van Accountant kijkt juridisch journalist Lex van Almelo, ter lering en vermaak, terug op een opmerkelijke tuchtzaak. Kijk voor tuchtrechtsamenvattingen... →
